RNI NO - MHMAR/26/A2042

साप्ताहिक

महाविद्यालय खबरबात

MAHAVIDYALAY KHABARBAT

संस्थापक
मुख्य संपादक - डॉ. राजकुमार मा.कोल्हे

डोंबिवली,कल्याण,ठाणे,रायगड,नागपुर येथुन प्रकाशित

संपादक - डॉ.सौ.प्रेरणा राजकुमार मा.कोल्हे

■ वर्ष १ ■ अंक ६ ■ गुरुवार , ३ ते ९ सप्टेंबर २०२६ ■ किंमत ३ रुपये ■ पाने ४

जनगणमन शाळा व वंदे मातरम महाविद्यालयाचे संस्थापक अध्यक्ष डॉ. राजकुमार कोल्हे व त्यांच्या सुविद्य पत्नी डॉ. प्रेरणा राजकुमार कोल्हे हे दाम्पत्य शैक्षणिक कार्यासंदर्भात तेरा दिवसांसाठी अमेरिका दौऱ्यावर..... (वृत्तांत -डॉ.राजकुमार कोल्हे)

पहिला दिवस: मुंबई ते वॉशिंग्टन डी.सी. — मैलांच्या पलीकडचा एक प्रवास

१० ऑगस्ट २०२६

काही प्रवास हे फक्त एका ध्येयापर्यंत किंवा ठिकाणापर्यंत पोहोचण्यासाठी नसतात. ते स्वतःच्या आत डोकावून पाहण्याचा एक प्रवास बनतात—निरीक्षण करण्याचा, विचार करण्याचा, शिकण्याचा आणि आयुष्यातील साध्या-सोप्या सौंदर्याबद्दल कृतज्ञता व्यक्त करण्याचा काळ!

आज मुंबई ते वॉशिंग्टन डी.सी. या आमच्या प्रवासाचा पहिला दिवस होता.

एका लहानशा कृतीने जिंकले मन

विमानतळावर जाण्यासाठी निघण्यापूर्वीच आमच्या लक्षात आले की, आम्ही आमचे पॉवर बँक आणि वायर असलेले इयरफोन्स घरीच विसरलो आहोत. त्याच क्षणी श्री. आकाश लगेच पुढे आले आणि त्यांनी आमच्यासाठी एक छोटा (एक फुटाचा) चार्जिंग वायर व्यवस्थित आणून दिला. भावूक होऊन ते एवढेच म्हणाले की, 'मी तुम्हाला सोडायला विमानतळावर येऊ शकत नाही, कारण मला माझे अश्रू अनावर होतील.'

ही एक खूप छोटीशी गोष्ट होती, पण तिने आमच्या हृदयाला स्पर्श केला.ती चिमुकली वायर आश्चर्यकारकपणे खूप उपयुक्त ठरली. तिने आमच्या दिवस-रात्रीच्या संपूर्ण प्रवासात आमचे फोन चार्ज ठेवले. कधीकधी, अत्यंत लहान गोष्टींमध्येच सर्वात मोठ्या भावना दडलेल्या असतात.

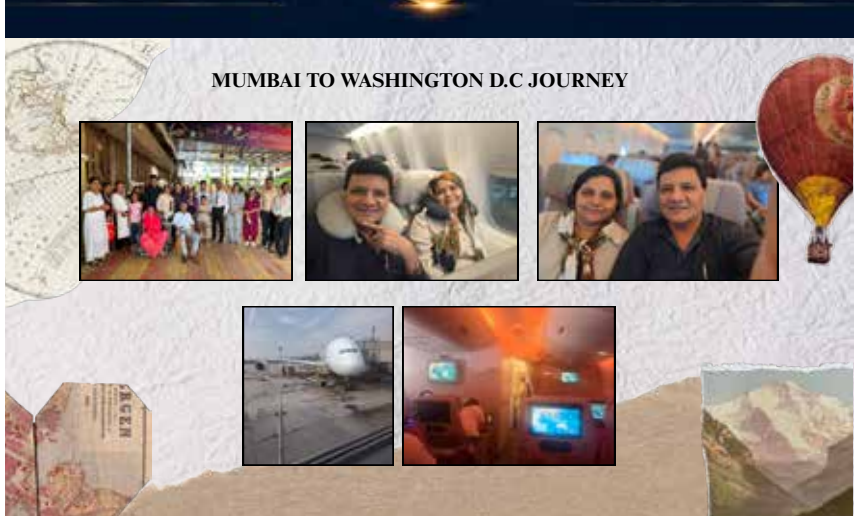
मुंबई ते दुबई

आम्ही मुंबईहून दुबईसाठी उड्डाण केले, त्यानंतर वॉशिंग्टन डी.सी.च्या पुढच्या लांबच्या प्रवासाला सुरुवात करण्यापूर्वी आमचा दोन तासांचा लेओव्हर (विश्रांतीचा वेळ) होता. दुबाई विमानतळावर वाट पाहत असताना, माझे मनगटी घड्याळ उचलताना अचानक माझा तोल गेला.घड्याळ खाली पडले आणि त्याचा सोनेरी पट्टा शेकडो तुकड्यांमध्ये तुटून विखुरला. एक क्षण मी फक्त त्याकडे पाहिले आणि विचार केला:'कदाचित वाईट वेळ तुटून गळून पडली आहे. आता मला सकारात्मकतेने पुढे गेले पाहिजे. मी ते तुटलेले तुकडे तिथेच सोडले आणि सकारात्मक विचाराने माझा प्रवास सुरू ठेवला.

ढगांच्या वर १८ तास

दुबईहून आम्ही वॉशिंग्टन डी.सी.साठी जवळपास १८ तासांच्या नॉन-स्टॉप फ्लाईटमध्ये बसलो.विमान ढगांच्या वर उंच गेले, तसे माझ्या आत काहीतरी अत्यंत शांत आणि सुंदर घडले. खिडकीतून बाहेर पाहताना मला सृष्टीच्या अप्रतिम सौंदयार्चा साक्षात्कार झाला—अनंत आकाश, पांढऱ्या बेटांसारखे तरंगणारे ढग, क्षितिजावर बदलणारे रंग आणि या ब्रह्मांडाची अथांगता.

हजारो लोक एकत्र प्रवास करत होते, तरीही प्रत्येक जण आपापल्या जगात जगत होता.तिथे कोणताही गोंधळ नव्हता. तिथे शिस्त होती, संयम होता आणि शांतता होती.लोक धैर्याने रांगेत उभे होते, आपली वेळ येण्याची वाट पाहत होते, पुस्तके वाचत होते, चित्रपट पाहत होते, झोपत होते, हळू आवाजात बोलत होते किंवा फक्त बाहेर पाहून स्वतःच्याच विचारात हरवले होते.

याने मला विचार करायला भाग पाडले:आयुष्य किती सुंदर पद्धतीने चालते!हजारो अनोळखी लोक एकमेकांच्या गोष्टी न जाणता कित्येक तास एकाच विमानात एकत्र प्रवास करू शकतात. प्रत्येकाचे स्वतःचे ध्येय आहे, जबाबदाऱ्या आहेत, स्वप्ने आणि संघर्ष आहेत. तरीही, काही मौल्यवान तासांसाठी आपण सगळे एकच आकाश, एकच विमान आणि एकच प्रवास अनुभवत असतो.

दयाळूपणाचा एक धडा

आम्ही प्रवासासाठी प्रेरणा मॅडमने प्रेमाने बनवलेले चविष्ट घरचे जेवण सोबत आणले होते. विमानातही प्रवाशांसाठी विविध प्रकारच्या जेवणाचे उत्तम पर्याय उपलब्ध होते.प्रवासादरम्यान एका टप्प्यावर, मी केबिन क्रूच्या फूड एरियामध्ये गेलो आणि अत्यंत नम्रपणे विचारले की, मला काही फळे मिळू शकतील का? सुरुवातीला त्यांनी सांगितले की हे शक्य होणार नाही.परंतु, जेव्हा त्यांना समजले की आम्ही त्यांचे सकाळचे, दुपारचे किंवा रात्रीचे जेवण घेतले नव्हते, तेव्हा त्यांची वृत्ती लगेच बदलली.त्यांनी विशेषतः माझ्यासाठी ताज्या फळांची एक सुंदर प्लेट तयार केली आणि अत्यंत आपुलकीने व काळजीपूर्वक माझ्या हातात दिली.दयाळूपणाच्या त्या लहानशा कृतीने मला मनापासून लावून घेतले.त्याने मला आठवण करून दिली की, माणुसकी बऱ्याचदा अशाच छोट्या-छोट्या प्रयत्नांतून दिसून येते. एखाद्या व्यक्तीने आपल्याला नेहमीच काहीतरी महागडे किंवा असाधारण दिले पाहिजे असे नाही. कधीकधी, फक्त कोणाचीतरी गरज ओळखणे आणि त्यांना कम्फर्टेबल वाटण्यासाठी काहीतरी करणेसुद्धा मन जिंकण्यासाठी पुरेसे असते.

पहिल्या दिवसाचा शेवटचा अध्याय

आकाशात तब्बल १८ तास घालवल्यानंतर आम्ही अखेर वॉशिंग्टन डी.सी.मध्ये सुरक्षितपणे उतरलो.पण प्रवास अजून संपला नव्हता.इमिग्रेशन दरम्यान, अधिकाऱ्याने आम्हाला प्रवासाच्या उद्देशाबद्दल विचारले आणि आमच्या सामानाची तपासणी केली. त्यानंतर आम्हाला थांबायला सांगण्यात आले.नंतर आम्हाला समजले की, अमेरिकेचे कस्टम्स आणि कृषी नियमांचे पालन केल्याशिवाय काही ताजी फळे आणि अन्नपदार्थ देशात आणता येत नाहीत.परिणामी, आम्हाला दोन तासांपेक्षा जास्त वेळ वाट पाहावी लागली.हजारो इतर आंतरराष्ट्रीय प्रवासीही अशाच प्रक्रियेतून जात होते. सुरुवातीला ही वाट पाहणे थकवणारे आणि थोडे निराशाजनक होते, परंतु तो संयमाचा आणखी एक धडा ठरला—प्रत्येक देशाचे स्वतःचे नियम असतात आणि प्रवास आपल्याला त्यांचा आदर करायला शिकवतो.त्यानंतर एक अतिशय सुंदर क्षण आला.अरायव्हल गेटवर, **Harvard University** कडून आमच्या यजमानांनी प्रतिनिधी म्हणून आमचे अत्यंत उत्साहात आणि प्रेमाने स्वागत केले.लांबच्या प्रवासाचा सगळा थकवा आणि वाट पाहण्याचा वैताग क्षणार्धात गायब झाला.त्या आपुलकीच्या स्वागताने आमच्या चेहऱ्यावर पुन्हा हसू आणले.

केवळ एका प्रवासापेक्षा बरेच काही...

जेव्हा मी या पहिल्या दिवसाकडे वळून पाहतो, तेव्हा माझ्या लक्षात येते की हा केवळ मुंबई ते वॉशिंग्टन डी.सी. एवढाच प्रवास नव्हता. हा छोट्या-छोट्या धड्यांनी भरलेला एक प्रवास होता: एका तुटलेल्या घड्याळाने मला भूतकाळ मागे सोडून पुढे जायला शिकवले. एका लहानशा चार्जिंग वायरने मला आपुलकी आणि मैत्रीचे मोल समजावले. विमानातील लोकांनी मला शिस्त, संयम आणि मानवी प्रवासातील विविधता शिकवली. फळांच्या एका साध्या प्लेटने मला दयाळूपण आणि माणुसकीची जाणीव करून दिली. इमिग्रेशनच्या अनुभवाने मला संयम आणि दुसऱ्या देशाच्या नियमांचा आदर करायला शिकवले. आणि वॉशिंग्टन डी.सी.मधील उबदार स्वागताने मला आठवण करून दिली की, जेव्हा शेवट प्रेम, उद्देश आणि आपुलकीने होतो, तेव्हा प्रत्येक कठीण प्रवास सार्थकी लागतो.आज, विमानाने केवळ आम्हाला खंडांच्या पलीकडे हजारो मैल दूर आणले नाही...तर त्याने मला थांबण्यासाठी, निरीक्षण करण्यासाठी, विचार करण्यासाठी आणि आयुष्याबद्दल कृतज्ञता व्यक्त करण्यासाठी १८ तासांचा मोलाचा वेळ दिला.कधीकधी, काहीतरी नवीन शोधण्यासाठी आपल्याला नवीन ठिकाणी जाण्याची गरज नसते.

आपल्याला फक्त कृतज्ञ अंतःकरणाने आपल्या आजूबाजूला पाहण्याची गरज असते. आणि या अविस्मरणीय प्रवासाचा पहिला अध्याय संपवताना मला वाटते की, कदाचित सर्वात मोठा प्रवास हा दोन ठिकाणांमधील अंतराचा नसतोच...

तो आपण आपल्या स्वतःच्या आत करतो, तोच खरा प्रवास असतो!

दुसरा आणि तिसरा दिवस: वॉशिंग्टन डी.सी. ते न्यू यॉर्क — शोध, आश्चर्य आणि जीवनातील धड्यांची एक सफर

मुंबई ते अमेरिका या आपल्या लांबच्या प्रवासाच्या अविस्मरणीय अनुभवानंतर, दुसऱ्या दिवसाची सुरुवात कृतज्ञता, उत्सुकता आणि उत्साहाच्या भावनेने झाली. शरीर थकलेले होते, पण मन पुढे नवीन शोध घेण्यासाठी उत्सुक होते.

आमचे पहिले गंतव्यस्थान वॉशिंग्टन डी.सी. होते—एक असे शहर जिथे इतिहास, सत्ता, विज्ञान आणि संस्कृती अभिमानाने एकत्र उभी आहेत.

अंतराळातील आश्चर्ये पाहताना

सर्वात आठवणीत राहणाऱ्या अनुभवांपैकी एक म्हणजे नॅशनल एअर अँड स्पेस म्युझियम (National Air and Space Museum) ला भेट देणे आणि लॉकहीड मार्टिन आयमॅक्स थिएटर (Lockheed Martin IMAX Theater) च्या प्रचंड मोठ्या पडद्यावर एका डॉक्युमेंट्रीद्वारे नासा (NASA) च्या अद्भुत जगाचा अनुभव घेणे.तिथे बसून आपल्या डोळ्यांसमोर विश्वाचे रहस्य उलगडताना पाहणे हा केवळ मनोरंजन नव्हता—हा विस्मय आणि नम्रतेचा एक अनोखा अनुभव होता.आम्हाला जाणीव झाली की कशी मानवी बुद्धिमत्ता, वैज्ञानिक उत्सुकता, धैर्य आणि संकल्पाने अमेरिकेला केवळ जमिनीचाच नव्हे, तर आकाश आणि त्यापलीकडील जगाचा शोध घेण्यास सक्षम बनवले आहे.अंतरिक्ष यानाकडे पाहताना आणि अंतराळातील मानवजातीच्या प्रवासाबद्दल जाणून घेताना माझ्या मनात एक विचार आलाः जेव्हा मानवी उत्सुकता हेच एक ध्येय बनते, तेव्हा आकाशही मयार्दा राहत नाही.

इतिहासाच्या पानांवर चालतानाआम्ही वॉशिंग्टन डी.सी. मधील प्रतिष्ठित व्हाइट हाऊस (White House) सह अनेक महत्त्वाच्या आणि ऐतिहासिक ठिकाणांना भेट दिली.या ऐतिहासिक वारशांसमोर उभे असताना माझ्या मनात एक वेगळीच भावना निर्माण झाली. या केवळ इमारती नाहीत; या दशकांच्या आणि शतकांच्या निर्णयांच्या, संघर्षांच्या, यशाच्या, नेतृत्वाच्या आणि इतिहासाच्या साक्षीदार आहेत.शहरे बदलू शकतात. पिढ्या बदलू शकतात. तंत्रज्ञान बदलू शकते.पण इतिहास त्या जागांच्या माध्यमातून बोलत राहतो, ज्या जागा त्याला जपून ठेवतात.

तिसरा दिवसः वॉशिंग्टन डी.सी. ते न्यू यॉर्क

अमेरिकेच्या हद्दीत (हृदयात) प्रवेश.पुढचा दिवस आणखी एक रोमांचक अध्याय घेऊन आला.आम्ही वॉशिंग्टन डी.सी. हून अमेरिकेची आर्थिक राजधानी आणि जगातील सर्वात जिवंत शहरांपैकी एक असलेल्या न्यू यॉर्ककडे प्रवास सुरू केला.हा प्रवास स्वतःमध्येच एक मोठा अनुभव होता.आम्ही एका लक्झरी अंतरराज्यीय बसने (interstate bus) प्रवास केला आणि समोर विस्तीर्ण पसरलेले महामार्ग पाहिले. वाहनांचा वेग, शिस्त, पायाभूत सुविधा (infrastructure) आणि वाहतूक खरोखरच कौतुकास्पद होती.प्रवासादरम्यान, आम्ही एका अत्यंत भीतीदायक प्रसंगाचे साक्षीदार झालो—एक वाहन अतिशय वेगाने आमच्या लेनमध्ये आले, ज्यामुळे आम्ही काही क्षणांसाठी थबकलोच.आमच्यापैकी काही जणांच्या तोंडून नकळत बाहेर पडलेः'अरे देवा!' आणि मग, काहीच क्षणांत सर्व काही पूर्ववत सामान्य

झाले.त्या घटनेने मला एका खूप खोल सत्याची आठवण करून दिलीः आयुष्य एका छोट्या क्षणात बदलू शकते. म्हणूनच, प्रत्येक क्षण अमूल्य आहे.

न्यू यॉर्क – कधीही न झोपणारे शहर

आम्ही न्यू यॉर्कमध्ये प्रवेश करताच तिथले वातावरण पूर्णपणे बदलले.झगमगणारे दिवे, गगनचुंबी इमारती, रस्ते, लोक, धावपळ आणि ऊर्जा यांनी मनावर एक अमिट छाप सोडली. आम्ही एक 'हॉप-ऑन हॉप-ऑफ' (Hop-o»»f Hop-off) बस बुक केली आणि जवळजवळ मध्यरात्रीपर्यंत शहराची सफर केली.आम्ही शेकडो फोटो काढले—हे केवळ फोटो नव्हते, तर अशा आठवणी होत्या ज्या आम्ही आयुष्यभर जपून ठेवू.

आम्ही या प्रमुख ठिकाणांचा अनुभव घेतलाः

टाइम्स स्क्वेअर (Times Square)

हडसन याड्र्स (Hudson Yards)

वर्ल्ड ट्रेड सेंटर (World Trade Center)

एम्पायर स्टेट बिल्डिंग (Empire State Building)

ब्रुकलीन ब्रिज (Brooklyn Bridge)

ट्रिनिटी चर्च (Trinity Church)

आणि न्यू यॉर्कची इतर अनेक ऐतिहासिक ठिकाणे.न्यू यॉर्कच्या उत्तुंग इमारतींखाली उभे राहून मला जाणीव झाली की शहरे कशी मानवी महत्त्वाकांक्षेचे प्रतीक बनू शकतात.न्यू यॉर्क केवळ उंच उभे नाही—तर ते जगाला मोठी स्वप्ने पाहण्याची प्रेरणा देते. न्यू जर्सी — जिथे अमेरिकेतही 'आपल्या घरासारखा' अनुभव आला

कदाचित सर्वात जास्त मनाला स्पर्श करणारा अनुभव कोणत्याही स्मारकाकडून किंवा प्रसिद्ध इमारतीकडून मिळाला नाही, तर तो आम्हाला भेटलेल्या लोकांकडून मिळाला.न्यू जर्सीमधील आमच्या मुक्कामादरम्यान, आम्ही एका ८५ वर्षांच्या आजींनी अतिशय प्रेमाने सांभाळलेल्या होमसिटी (Homestay) च्या उबदारपणाचा अनुभव घेतला.त्यांच्या स्नेहाने आम्हाला असा अनुभव दिला जणू आम्ही भारतापासून कधी लांब गेलोच नव्हतो.आपल्या मायभूमीपासून हजारो मैल दूर, त्या आपुलकीने एका सुंदर गोष्टीची जाणीव करून दिलीः घर हे नेहमी केवळ एक ठिकाण नसते. कधीकधी, घर म्हणजे कोणाच्या तरी प्रेमातून मिळणारी एक सुंदर भावना असते.

न्यू जर्सीने आम्हाला अमेरिकेच्या बहुसांस्कृतिक रूपाची झलकही दाखवली, जिथे एक मोठा आणि जिवंत भारतीय समाज विविध पार्श्वभूमीच्या लोकांसोबत सलोख्याने राहत आहे.

वय ही केवळ एक संख्या आहे

आमच्या सर्वात प्रेरणादायी भेटींपैकी एक म्हणजे वेगवेगळ्या पिढ्यांतील लोकांसोबत झालेली भेट.आम्ही अशा ज्येष्ठ नागरिकांना भेटलो जे आपल्या वयाच्या ८० आणि ९० च्या दशकातही अत्यंत सक्रिय आणि स्वावलंबी जीवन जगत होते.एका कॅब ड्रायव्हरने आमच्याशी त्याची एक असाधारण गोष्ट शेअर केली. त्याने मोठ्या अभिमानाने आम्हाला सांगितले की त्याच्या सातही मुली डॉक्टर आणि बँक अधिकारी आहेत.

ज्या गोष्टीने माझ्या मनाला अधिक खोलवर स्पर्श केला, ती म्हणजे वृद्धत्व आणि डायलिसिस (dialysis) मधून जात असूनही काम ८५ करण्याचा त्याचा दृढ निश्चय.त्याच्या जीवनदृष्टीने आम्हाला शांतपणे हे शिकवलेः 'आयुष्य कधीही रिटायर (सेवानिवृत्त) होत नाही. फक्त आपल्या जबाबदाऱ्या बदलतात.'वय ही कोणतीही अडचण नाही; आपल्या आतील उत्साह ठरवतो की आपण किती तरुण राहतो.

लोक, ठिकाणे आणि शिकवण

या दोन दिवसांत, आम्ही वेगवेगळ्या वयोगटातील, व्यवसायांतील, संस्कृतींमधील आणि पार्श्वभूमीतील लोकांना भेटलो.प्रत्येक जण आपली स्वप्ने उराशी बाळगून आपापल्या दिशेने पुढे जाताना दिसत होता.तरीही, या सर्व भिन्नतेमागे एक गोष्ट समान होतीः प्रत्येक जण जगत होता, शिकत होता, संघर्ष करत होता, प्रगती करत होता आणि आनंदाचा शोध घेत होता.म्हणूनच हा प्रवास केवळ प्रेक्षणीय स्थळे पाहण्यापुरता मर्यादित राहिला नाही.ही भिंतींशिवायची एक उघडी शाळा बनली. वॉशिंग्टनने आम्हाला इतिहास आणि नेतृत्वाबद्दल शिकवले. नासाने आम्हाला विज्ञान, कल्पना आणि मानवी क्षमतांचा धडा दिला. न्यू यॉर्कने आम्हाला महत्त्वाकांक्षा, ऊर्जा आणि उद्योजकता शिकवली. न्यू जसीर्ने आम्हाला समाज, कुटुंब आणि आपुलकीची जाणीव करून दिली. आणि ज्या लोकांना आम्ही भेटलो, त्यांनी आम्हाला कदाचित सर्वात मोठा धडा शिकवलाः आयुष्य आपल्याला शिकवणे कधीही थांबवत नाही. प्रत्येक रस्त्याकडे एक शिकवण आहे. प्रत्येक व्यक्तीची एक कहाणी आहे. प्रत्येक शहराचा आपला इतिहास आहे. प्रत्येक प्रवासाचा एक अर्थ आहे. आणि कधीकधी, जेव्हा आपण घरापासून हजारो मैल दूर जातो, तेव्हा आपण स्वतःच्या अत्यंत जवळील एका गोष्टीचा शोध घेतो—स्वतःचा! दुसरा आणि तिसरा दिवस हे केवळ एका शहरातून दुसऱ्या शहरात जाण्याचे दिवस नव्हते. ते इतिहास, विज्ञान, मानवी यश, दयाळूपणा, धैर्य आणि जीवनाची असाधारण विविधता पाहण्याचे दोन दिवस होते.प्रवास सुरूच आहे... आणि शिकण्याचा हा सिलसिलाही!

चौथा दिवसः न्यू यॉर्क ते बोस्टन — चिकाटी आणि जिद्दीने एका नव्या क्षितिजाकडे 13 ऑगस्ट २०२६

१३ ऑगस्ट २०२६

काही दिवस हे केवळ नवीन ठिकाणांना भेटी देण्यापुरते मर्यादित नसतात; ते इतिहास, धैर्य, चिकाटी आणि स्वप्नांचे सुंदर धडे बनतात. आजचा दिवस असाच एक अविस्मरणीय दिवस होता.आमच्या चौथ्या दिवसाची सुरुवात न्यू यॉर्क शहराच्या मध्यवर्ती भागातून जाणाऱ्या प्रवासाने झाली, जिथे प्रत्येक ऐतिहासिक ठिकाण हे महत्त्वाकांक्षा, संघर्ष आणि दृढ संकल्पाची एक कथा सांगताना भासत होते.

स्टॅच्यू ऑफ लिबर्टी – आशेचे एक प्रतीक

आमचा पहिला अनुभव म्हणजे न्यू यॉर्कच्या अथांग पाण्यात अभिमानाने उभा असलेला भव्य स्टॅच्यू ऑफ लिबर्टी (Statue of Liberty)! या प्रतिष्ठित प्रतीकाचे प्रत्यक्ष साक्षीदार होण्यासाठी एका मोठ्या बोटीने प्रवास करणे हा स्वतःमध्येच एक अविस्मरणीय अनुभव होता.स्टॅच्यू ऑफ लिबर्टीकडे पाहताना मला असे जाणवले की हे केवळ एक स्मारक नाही—हा संपूर्ण जगासाठी एक संदेश आहेः स्वातंत्र्य, आशा आणि धैर्य येणाऱ्या अनेक पिढ्यांना प्रेरित करू शकते.

वॉल स्ट्रीट आणि वर्ल्ड ट्रेड सेंटर – जिद्द अन् चिकाटीची (Resilience) कथा

त्यानंतर आम्ही अमेरिकेचे आर्थिक केंद्र असलेल्या वॉल स्ट्रीट (Wall Street) आणि वर्ल्ड ट्रेड सेंटर (World Trade Center) च्या दिशेने पुढे गेलो.तिथे उभे राहिल्यावर, ९/११ च्या त्या भीषण दुर्घटनेची आठवण झाल्याशिवाय राहत नाही, जेव्हा अमेरिकेने आपल्या आधुनिक इतिहासातील सर्वात काळ्या क्षणाचा सामना केला होता.ती हानी प्रचंड होती, पण त्यानंतर जे घडले ते त्याहूनही अधिक शक्तिशाली होते—पुनर्निर्मिती, संकटातून सावरणे आणि पुढे जाण्यासाठी केलेला दृढ प्रयत्न!आज उभे असलेले नवीन वर्ल्ड ट्रेड सेंटर केवळ स्टील आणि काचेची वास्तू म्हणून उभे नाही, तर ते संकटातून पुन्हा ताठ

मानेने उभे राहण्याच्या जिद्दीचे प्रतीक आहे.याने मला एका सोप्या सत्याची आठवण करून दिलीः महान राष्ट्रे, महान संस्था आणि महान व्यक्ती हे ते कसे खाली कोसळतात यावरून ओळखल्या जात नाहीत, तर ते किती धैर्याने पुन्हा आत्मविश्वासाने उभे राहतात यावरून त्यांची ओळख बनते. प्रत्येक मिनिट, एक नवीन अनुभवआम्ही या प्रवासातील प्रत्येक मिनिटाचा पुरेपूर उपयोग करण्याचा प्रयत्न केला. प्रत्येक रस्ता, प्रत्येक ऐतिहासिक वास्तू, प्रत्येक संवाद आणि प्रत्येक अनुभवाने आमच्या अमेरिकन प्रवासात आणखी एक सुंदर पान जोडले.

आणि मग पुढचा अध्याय आला...

आम्ही बोस्टन (Boston) च्या दिशेने आमचा प्रवास सुरू केला—एक असे शहर ज्याला ज्ञान, शिक्षण आणि बौद्धिक उत्कृष्टतेचा एक असाधारण वारसा लाभला आहे.आम्ही बोस्टनच्या दिशेने पुढे जात असताना माझे हृदय कृतज्ञतेने भरून आले होते.मुंबई ते दुबई, वॉशिंग्टन डी.सी. ते न्यू यॉर्क आणि आता बोस्टनच्या दिशेने... किती हा अद्भुत आणि समृद्ध प्रवास!इतक्या कमी वेळात एवढे काही पाहण्याची आणि अनुभवण्याची संधी आयुष्याने आम्हाला दिली, याबद्दल मी खरोखरच

स्वतःला भाग्यवान मानतो.

उद्याः हार्वर्ड युनिव्हर्सिटी (Harvard University)

आणि आता, सर्वात जास्त वाट पाहिलेला अध्याय सुरू होत आहे.उद्या, आम्ही हार्वर्ड युनिव्हर्सिटीच्या जगात पाऊल ठेवणार आहोत—जे जगभरातील ज्ञान आणि शिक्षणाचे सर्वात प्रतिष्ठित केंद्र मानले जाते.एक शिक्षणतज्ज्ञ, संशोधक आणि आयुष्यभर शिकणारा (lifelong learner) म्हणून, ही केवळ एका विद्यापीठाची भेट नाही.हा एक भावुक करणारा मैलाचा दगड (milestone) आहे.मी माझ्यासोबत केवळ माझी स्वतःची स्वप्ने घेऊन जात नाहीये, तर माझे विद्यार्थी, शिक्षक, सहकारी, कुटुंब आणि जान्हवीज मल्टी फाउंडेशन (Jahnvis Multi Foundation) शी जोडलेल्या प्रत्येक व्यक्तीच्या आशा आणि आकांक्षा घेऊन जात आहे.उद्या जेव्हा मी हार्वर्डमध्ये उभा असेन, तेव्हा मला त्या लांब पल्ल्याच्या प्रवासाची आठवण येईल ज्या प्रवासाने मला आज इथे आणले आहे—आणि मी ईश्वर, माझे कुटुंब, माझे सहकारी, माझे विद्यार्थी आणि या प्रवासाचा भाग असलेल्या प्रत्येक शुभचिंतकाचे मनापासून आभार मानेन. भारतापासून अमेरिकेपर्यंतचा प्रवास भलेही मैलांमध्ये मोजला गेला असेल, परंतु शिकण्याचा, स्वप्नांचा आणि कृतज्ञतेचा हा प्रवास अथांग आणि अमूल्य आहे.

चौथा दिवस बोस्टनमध्ये संपतो.

उद्या, हार्वर्डमध्ये एक स्वप्न प्रत्यक्ष सत्यात उतरणार आहे. प्रत्येक क्षणासाठी आभारी. प्रत्येक अनुभवासाठी धन्य. आणि पुढच्या अध्यायासाठी प्रचंड उत्सुक!जारी राहील

पाचवा आणि सहावा दिवसः हार्वर्ड युनिव्हर्सिटी आणि एमआयटी (MIT)

पाचवा आणि सहावा दिवसः हार्वर्ड युनिव्हर्सिटी आणि एमआयटी (MIT)

ज्ञानाकडून विवेकाकडे, नवोपक्रमाकडून (Innovation) प्रेरणेकडे जाणारा एक प्रवास. १५ ऑगस्ट २०२६ ` ज्ञान, भावना, देशभक्ती आणि सुंदर आठवणींचा एक दिवस

काही दिवस फक्त असेच निघून जातात.काही दिवस आठवणी बनतात.आणि काही दिवस आयुष्याच्या प्रवासात मैलाचे दगड बनतात. आमच्या अमेरिका प्रवासातील पाचवा आणि सहावा दिवस खरोखरच असेच मैलाचे दगड ठरले. त्यांनी आमचे मन ज्ञानाने, आमचे हृदय भावनांनी आणि आमचा आत्मा मायभूमीबद्दलच्या अभिमानाच्या सखोल भावनेने भरून टाकला.

न्यू यॉर्क ते बोस्टन सहा तासांचा प्रवास– आणि मध्यरात्रीचे एक सरप्राईज!

न्यू यॉर्क ते बोस्टन हा आमचा प्रवास सहा तासांचा धावपळीचा बस प्रवास होता. आम्ही हॉटेलमध्ये चेक-इन केले तोपर्यंत मध्यरात्र झाली होती.इतक्या लांबच्या प्रवासानंतर साहजिकच प्रत्येक जण एकाच गोष्टीचा विचार करत होता—जेवण! पण एक छोटीशी अडचण होतीःहॉटेल्स/रेस्टॉरंट्स बंद होती!अमचे भारतीय प्रतिनिधी भारताच्या विविध भागांतून, काश्मीरपासून कन्याकुमारीपर्यंत आले होते. आमच्यापैकी बऱ्याच जणांना शाकाहारी जेवण आवडायचे. काही जण अंडी किंवा कधीतरी मांसाहारी जेवणासोबत ठीक होते, पण त्या क्षणी सर्वांना अचानक 'भारतीय जेवण, तेही मध्यरात्री!' चे महत्त्व समजले.सुदैवाने, मॅडमने नेहमीप्रमाणेच—आम्ही जिथे कुठे प्रवास करतो तिथे—काही भारतीय गरजेच्या गोष्टी आधीच पॅक केल्या होत्या. आणि मग त्या रात्रीचे तारणहार आलेः गरमागरम घरगुती उपमा! तोही एका फाईव्ह स्टार हॉटेलमध्ये!मध्यरात्री उपम्याची ती साधी भारतीय प्लेट कोणत्याही फाईव्ह-स्टार डिनरपेक्षा अधिक आलिशान वाटली.सर्वजण आनंदात जेवले. कोणीतरी मजेत वचनही दिले,'मॅडम, उद्यापासून आम्ही तुमचे जड सामान उचलण्यास मदत करू!' त्या रात्रीने आम्हाला एक अतिशय सुंदर धडा शिकवलाःआलिशान गोष्टी आपल्याला प्रभावित करू शकतात, पण आपलेपणा आपल्याला शांतता देतो. आणि कधीकधी, अत्यंत साधे अन्न घराच्या सर्वात खोल आठवणी जपून ठेवते.

हार्वर्ड युनिव्हर्सिटी — जिथे ज्ञानाला कोणतीही सीमा नसते.पुढचा दिवस आम्हाला हार्वर्ड युनिव्हर्सिटीच्या आख्यायिका बनलेल्या शैक्षणिक जगात घेऊन गेला.आम्हाला ४० हून

अधिक देशांतील शिक्षणतज्ज्ञ, विद्वान आणि प्रतिनिधींमध्ये राहण्याचा, विविध क्षेत्रांतील विचार, संशोधन आणि अनुभव शेअर करण्याचा बहुमान मिळाला.मला सर्वात जास्त कोणत्या गोष्टीने प्रभावित केले?तिथल्या इमारती किंवा प्रतिष्ठेने नाही.तर ज्ञानाच्या भुकेने.नवोपक्रमाच्या (Innovation) भुकेने.उत्कृष्टतेच्या भुकेने. दुसऱ्या माणसाकडून शिकण्याच्या भुकेने.दहा तासांहून अधिक काळ आम्ही ऐकले, चर्चा केली, सादरीकरणे दिली आणि विचारांची देवाणघेवाण केली.दिवस लवकर सुरू झाला आणि उशिरापर्यंत चालला, तरीही कोणीही थकलेले दिसत नव्हते. कारण ज्ञानाची तहान जेव्हा खरी असते, तेव्हा घड्याळ आपले सामर्थ्य गमावते. प्राचीन भारत आणि आर्टिफिशिअल इंटेलिजन्सचा (AI) संगम.माझ्यासाठी सर्वात भावुक क्षणांपैकी एक म्हणजे माझा संशोधन निबंध सादर करणेः'प्राचीन भारत आणि आर्टिफिशिअल इंटेलिजन्सः शाश्वत ज्ञानापासून ते परिवर्तनात्मक तंत्रज्ञानापर्यंत. 'एक संक्षिप्त सादरीकरण करण्याची संधी मिळणे आणि त्यांचा निबंध त्यांच्या जर्नलमध्ये प्रकाशनासाठी स्वीकारला जाणे हे अत्यंत मोलाचे होते.माझ्यासाठी ही केवळ शैक्षणिक उपलब्धी नव्हती.भारताचा बौद्धिक आणि दार्शनिक वारसा जागतिक मंचावर नेण्याची ही एक नम्र संधी होती.

प्राचीन भारताने जगाला सखोल प्रश्न दिलेः आपण कोण आहोत? ज्ञान म्हणजे काय? जाणीव (Consciousness) म्हणजे काय? मानवी जीवनाचा उद्देश काय आहे? आधुनिक तंत्रज्ञान विचारतेः आपण काय बनवू शकतो? यंत्रे किती हुशारीने काम करू शकतात? तंत्रज्ञान मानवी जीवन कसे बदलू शकते?कदाचित भविष्य या दोन्ही जगतांना एकत्र आणण्यात दडले आहेः

प्राचीन ज्ञान + आधुनिक बुद्धिमत्ता = जबाबदार नवोपक्रम (Responsible Innovation). अक यंत्रांना बुद्धिमान बनवू शकते.पण ती बुद्धिमत्ता मानवतेच्या सेवेसाठी कशी वापरावी, हे ज्ञानानेच शिकवले पाहिजे. आणि मग आले... हार्वर्डचे लंच! तासनतासांच्या बौद्धिक चचेर्नंतर प्रत्येक जण दुपारच्या जेवणाची वाट पाहत होता. आमच्या भारतीय मनाने आधीच कल्पना करायला सुरुवात केली होतीःवरण... पोळी... भात... भाजी... कदाचित थोडे पनीर! .पण जेव्हा जेवण आले, तेव्हा आम्ही त्याकडे नीट पाहिले.फळे, सॅलड आणि नूडल्सने भरलेल्या सुंदर सजवलेल्या डिशेस होत्या, ज्या इतक्या कलात्मकतेने मांडल्या होत्या की आमच्यापैकी काहींना प्रश्न पडलाः'हे लंच आहे... की कोणते आर्ट एग्झिबिशन (कला प्रदर्शन)?' .शेवटी आम्हाला समजलेःहोय, हेच लंच आहे!आमच्या एका भारतीय प्रतिनिधीने हळूच टिप्पणी केलीः'भारतात आम्ही सहसा असे पदार्थ दुपारच्या किंवा रात्रीच्या जेवणानंतर खातो... माऊथ फ्रेशनर म्हणून!' विनोद बाजूला ठेवला, तर कदाचित हाच त्यांच्या ऊजेर्मागचा एक गुपित मंत्र आहे.ते हलके खातात—आणि मग मोठे विचार करत राहतात! वेगळी संस्कृती, वेगळ्या खाण्याच्या सवयी, पण मानवी इच्छा मात्र एकचः शिकण्याची, जोडले जाण्याची आणि समृद्ध होण्याची. एमआयटी (MIT) — नवोपक्रमाच्या शिखरावर उभे राहणे.ब्रेक दरम्यान, आम्ही मॅसॅच्युसेट्स इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी (MIT) ला भेट दिली.त्यांच्या शैक्षणिक परिसरात फिरणे आणि संशोधन व नवोपक्रमाचे वातावरण पाहणे थरारक होते.१०० हून अधिक देशांतील विद्यार्थी आणि विद्वान प्रगत ज्ञान मिळवताना पाहून एक शक्तिशाली भावना निर्माण झालीःआम्ही अशा ठिकाणी उभे होतो जिथे उत्सुकतेला केवळ प्रोत्साहन दिले जात नाही—तर त्याचा उत्सव साजरा केला जातो.हार्वर्डने आम्हाला आठवण करून दिलीः सीमांच्या पलीकडे स्वप्ने पाहा. टक्कने आम्हाला आठवण करून दिलीः त्या स्वप्नांचे नवोपक्रमात रूपांतर करा. आणि दोघांनी मिळून आम्हाला शिकवलेः ज्ञान तेव्हाच शक्तिशाली बनते जेव्हा त्याचा वापर मानवतेच्या कल्याणासाठी केला जातो. तीन पुस्तके—जागतिक मंचावर एक छोटेसे भारतीय स्वप्न.त्यानंतर आणखी एक अत्यंत भावुक क्षण आला.आम्हाला एका प्रतिष्ठित मानपत्राने (Citation) आणि प्रेमाचे प्रतीक देऊन सन्मानित करण्यात आले.मी लाईफ स्किल्स टूलकिट, NEP 2020 आणि ठउऋ 2023 वर आधारित माझी अलीकडेच प्रकाशित झालेली तीन पुस्तके देखील सोबत आणली होती, ती हार्वर्डमध्ये लॉन्च करण्याचे एक नम्र स्वप्न होते. पुस्तकांची पुनरावलोकन आणि स्क्रिनिंग झाल्यानंतर आमची विनंती स्वीकारण्यात आली. जगभरातील नामवंत शिक्षणतज्ज्ञांच्या उपस्थितीत या प्रतिष्ठित जागतिक मंचावर पुस्तकांचे विमोचन होणार होते. भारतातील एका शिक्षणतज्ज्ञासाठी हा केवळ पुस्तकाचा प्रकाशन सोहळा नव्हता. जागतिक मंचावर भारतीय शैक्षणिक विचारांचा एक छोटासा दिवा ठेवण्यासारखे हे होते. एका पुस्तकात शेकडो पाने असू शकतात. पण प्रत्येक पानामागे असतातः वर्षांचा अनुभव, अनेक रात्रींचे जागरण, अपयश, शिकवण, स्वप्ने आणि पुढची पिढी अधिक उत्तम घडवण्याची इच्छा. त्या क्षणाने मला आठवण करून दिलीः एक शिक्षक वर्ग सोडू शकतो, पण शिक्षकाचे विचार संपूर्ण जगाला शिकवत राहू शकतात.

स्वातंत्र्यदिन — जेव्हा संपूर्ण जग घरासारखे वाटले. आणि मग आला सर्वात भावुक अध्याय. आम्ही भारतीय प्रतिनिधींना एका अमेरिकन व्यावसायिक नेत्याने रात्रीच्या जेवणासाठी आमंत्रित केले होते. ज्याची सुरुवात एका औपचारिक डिनरने झाली होती, त्याचे हळूहळू भारताच्या स्वातंत्र्यदिनाच्या सुंदर उत्सवात रूपांतर झाले. अजून काही भारतीय कुटुंबे आमच्यासोबत जोडली गेली. आणि मग आम्ही सर्वजण एकत्र उभे राहिलो आणि आमचे राष्ट्रगीत गायले. भारतापासून हजारो मैल दूर, काहीतरी असाधारण घडले. त्या काही क्षणांसाठी बोस्टन आणि भारत यांच्यात कोणतेही अंतर नव्हते. भाषेची कोणतीही अडचण नव्हती. कोणतीही व्यावसायिक ओळख नव्हती. कोणतीही भौगोलिक सीमा नव्हती. फक्त हेच होतेः एक ध्वज. एक भावना. एक मायभूमी. 'वंदे मातरम्' आणि 'जय हिंद' हे शब्द अचानक

आधीपेक्षा अधिक शक्तिशाली वाटू लागले. डोळे पाणावले. हृदय जड झाले. आणि काही क्षणांसाठी आम्ही वेगवेगळ्या संस्थांचे प्रतिनिधी नव्हतो. आम्ही फक्त भारतीय होतो. हार्वर्ड आणि एमआयटीने मला काय शिकवले. हार्वर्डने आम्हाला स्वप्ने पाहायला शिकवले. MIT ने आम्हाला नवोपक्रम (Innovation) करायला शिकवले. जागतिक विद्वानांनी आम्हाला सहकार्य करायला शिकवले. आमच्या भारतीय परंपरांनी आम्हाला आकाशाला गवसणी घालतानाही आपल्या मुळांशी घट्ट जोडलेले राहायला शिकवले. आणि स्वातंत्र्यदिनाने आम्हाला आठवण करून दिली: आपण कितीही दूर प्रवास केला तरी आपली मुळे आपल्यासोबत प्रवास करतात. आम्ही हार्वर्डच्या कॉरिडॉरमध्ये चालू शकतो. आम्ही टक्कळ च्या संशोधकांमध्ये उभे राहू शकतो. आम्ही ४०, ५० किंवा १०० देशांतील लोकांना भेटू शकतो. पण कुठेतरी आत, हृदय नेहमी हळूच सांगत राहते: 'मी एक भारतीय आहे.' कदाचित हाच जागतिक नागरिकत्वाचा खरा अर्थ आहे: सर्वत्र जा. सर्वांकडून शिका. जगाचा स्वीकार करा. पण आपली मुळे कधीही विसरू नका. भारतापासून जगापर्यंत—आणि आणखी ७ दिवसांनंतर पुन्हा भारतात. हे दोन दिवस म्हणजे केवळ हार्वर्ड आणि टक्कळ ची भेट नव्हती. तो एक प्रवास होता: माहितीकडून ज्ञानाकडे. ज्ञानावकडून विवेकाकडे. नवोपक्रमाकडून जबाबदारीकडे. जागतिक अनुभवाकडून भारतीय अभिमानाकडे. आणि जगाकडून पुन्हा आपल्या मुळांकडे. आम्ही आमचे सामान घेऊन अमेरिकेत आलो होतो. आम्ही आठवणी, विचार, मैत्री, प्रेरणा—आणि कदाचित थोडा अधिक विवेक घेऊन परतलो. आणि हो सामान जड झाले, पण मन हलके झाले! कारण आम्हाला जाणीव झाली की आपण घेऊन जाऊ शकतो ती सर्वात मोठी संपत्ती म्हणजे आपण दुसऱ्या देशात काय विकत घेतो ती नाही. तर आपण काय शिकतो, काय शेअर करतो आणि मानवतेला काय परत देतो ती आहे. हार्वर्डने आम्हाला स्वप्ने पाहण्याची प्रेरणा दिली. टक्कळ ने आम्हाला नवोपक्रम करण्याचे धैर्य दिले. जगाने आम्हाला शेअर करण्याची संधी दिली. आणि भारताने आम्हाला नम्र राहण्याचा विवेक दिला. भारतीय असल्याचा सार्थ अभिमान आहे. एक शिक्षणतज्ज्ञ असल्याचा अभिमान आहे. भारताचे शाश्वत ज्ञान जगापर्यंत घेऊन जाण्याचा अभिमान आहे. जय हिंद! वंदे मातरम्!! भारत माता की जय!

जे.एम.एफ.च्या वंदे मातरम् महाविद्यालयात ग्रंथपाल दिन उत्साहात साजरा

डोंबिवली : जे.एम.एफ.च्या वंदे मातरम् कॉलेज ऑफ आर्ट्स, कॉमर्स अँड सायन्स, ओल्ड डोंबिवली (पश्चिम), कोपर येथे 12 ऑगस्ट रोजी ग्रंथपाल दिन उत्साहपूर्ण वातावरणात साजरा करण्यात आला. सदर कार्यक्रमाचे आयोजन वाणिज्य विभाग, ग्रंथपाल रविंद्र शिंदे व ग्रंथालय समिती यांच्या संयुक्त विद्यमाने करण्यात आले.

कार्यक्रमाचे उद्घाटन महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. रामचंद्र एन. नाडार यांच्या हस्ते करण्यात आले. यावेळी उपप्राचार्या डॉ. वनिता लोखंडे, कला, वाणिज्य व विज्ञान शाखेतील सहाय्यक प्राध्यापक तसेच विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

याप्रसंगी प्राचार्य डॉ. रामचंद्र एन. नाडार यांनी ग्रंथालयशास्त्राचे जनक पद्मश्री डॉ. एस. आर. रंगनाथन यांच्या जयंतीनिमित्त त्यांच्या महान कायार्चा परिचय करून दिला. डॉ. रंगनाथन यांचा जन्म 12 ऑगस्ट 1892 रोजी झाला असून त्यांच्या जन्मदिनी भारतात राष्ट्रीय ग्रंथपाल दिन साजरा केला जातो. त्यांनी भारतातील ग्रंथालय चळवळीला शास्त्रीय व आधुनिक दिशा दिली. त्यांनी प्रसिद्ध केलेली ग्रंथालयाची पाच तत्त्वे आजही ग्रंथालय व्यवस्थापनासाठी मार्गदर्शक मानली जातात. kBooks Ôre for usel या विचारातून त्यांनी ग्रंथालय हे केवळ पुस्तके साठविण्याचे ठिकाण नसून ज्ञान सर्वांसाठी उपलब्ध करून देणारे केंद्र असावे, हा संदेश दिला. विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक व बौद्धिक विकासामध्ये ग्रंथालयाची भूमिका अत्यंत महत्त्वाची असल्याचे त्यांनी अधोरेखित केले. कार्यक्रमाच्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांना वाचनाची आवड निर्माण करण्यास तसेच ग्रंथालयाचा अधिकाधिक उपयोग करण्यास प्रेरणा मिळाली.

कार्यक्रमाच्या यशस्वी आयोजनासाठी ग्रंथपाल रविंद्र शिंदे, ग्रंथालय समिती तसेच वाणिज्य विभागातील प्राध्यापक व विद्यार्थ्यांनी विशेष सहकार्य केले. उत्साहपूर्ण वातावरणात पार पडलेल्या या कार्यक्रमातून वाचनसंस्कृती आणि ज्ञानार्जनाचे महत्त्व अधोरेखित झाले.

बनावट गुणपत्रिका प्रकरणी उच्च न्यायालयाचा निर्णय

सीईटी गुणांमध्ये आणि गुणपत्रिकेत फेरफार करून अभियांत्रिकी पदवी अभ्यासक्रमात अनधिकृतपणे प्रवेश मिळवणाऱ्या एका विद्याथ्यार्चा प्रवेश मुंबई उच्च न्यायालयाने कायदेशीर ठरवत रद्द केला आहे. प्रवेश प्रक्रियेची सचोटी राखण्यासाठी न्यायालयाने हा कडक निर्णय घेतला आहे. वैद्यकीय महाविद्यालयांमधील बायोमेट्रिक हजेरी: राष्ट्रीय वैद्यकीय आयोगाने सर्व वैद्यकीय महाविद्यालयांमधील प्राध्यापक, कनिष्ठ व वरिष्ठ निवासी डॉक्टरांचे नोंदणी क्रमांक आधारसंलग्न बायोमेट्रिक हजेरी प्रणालीवर तातडीने अद्ययावत करण्याचे निर्देश दिले आहेत. माहिती अद्ययावत न केल्यास डॉक्टरांची हजेरी नोंदवली जाणार नाही.

प्रवेश नियमांचे उल्लंघन करणाऱ्या महाविद्यालयांवर कारवाई: राज्य प्रवेश नियामक प्राधिकरणाने अभियांत्रिकी, व्यवस्थापन, कायदा आणि इतर व्यावसायिक अभ्यासक्रमांच्या प्रवेशादरम्यान ईडब्ल्यूएस आणि इतर फेरफारांबाबत नियमभंग करणाऱ्या खाजगी महाविद्यालयांवर कडक ताशेरे ओढले आहेत.संस्थांमधील समुपदेशन प्रक्रियेवर आता व्हिडिओ रेकॉर्डिंग आणि निरीक्षकांच्या माध्यमातून कडक नजर ठेवण्यात येणार आहे.

मुंबई विद्यापीठाचे कठोर पावले: मंजुर, पात्र शिक्षक नसलेल्या १०२ कायदा आणि बीएड महाविद्यालयांवर मुंबई विद्यापीठाने प्रवेश क्षमता कमी करत दंडात्मक कारवाई केली आहे. याशिवाय ३० लॉ कॉलेजची संलग्नता देखील पुढे ढकलण्यात आली किंवा नाकारण्यात आली आहे.

पोशाखाबाबत नवीन नियमावली: मुंबईतील काही महाविद्यालयांमध्ये हिजाबवरील वादानंतर कॅम्पसमध्ये फाटकी जीन्स, टी-शर्ट्स आणि अंगाचे प्रदर्शन करणाऱ्या कपड्यांवर बंदी घालण्यात आली असून कडक ड्रेस कोड लागू करण्यात आला आहे.

आदिवासी विकास विभागाच्या शासकीय वसतिगृहांचे खासगीकरण झालेले नाही

प्रशासकीय नियंत्रण शासनाकडेच - आदिवासी विकास विभागाचे स्पष्टीकरण

नवी मुंबई, : काही वृत्तपत्रांमध्ये 'आदिवासी विद्यार्थी वसतिगृहांच्या खासगीकरणाचा डाव'' किंवा 'वसतिगृहांचे व्यवस्थापन खासगी संस्थेकडे सोपवले'' या मथळ्याखाली प्रसिद्ध झालेली बातमी पूर्णतः चुकीची, गैरसमजातून पसरवलेली व सत्यपरिस्थितीला धरून नाही. या पार्श्वभूमीवर आदिवासी विकास विभागाकडून स्पष्टीकरण देण्यात आले असून, वसतिगृहांचे नियंत्रण, मालकी व संपूर्ण प्रशासकीय कारभार पूर्णतः शासनाकडेच असल्याचे स्पष्ट करण्यात आले आहे.आदिवासी विकास विभागांतर्गत राज्यात 490 शासकीय वसतिगृहे असून त्यांची एकूण विद्यार्थी क्षमता 65,084 इतकी आहे. दुर्गम भागातील आदिवासी विद्यार्थ्यांना मुख्य प्रवाहात आणण्यासाठी आणि त्यांना मोफत व्यक्तिमत्त्व विकासाच्या संधी उपलब्ध करून देण्यासाठी हा एक शैक्षणिक व सामाजिक स्वरूपाचा पुढाकार आहे.

सामंजस्य कराराचे स्वरूप व वस्तुस्थिती- वसतिगृहातील विद्यार्थ्यांसाठी व्यक्तिमत्त्व विकास उपक्रम राबविण्याकामी नागपूरच्या 'कै. लक्ष्मणराव मानकर स्मृती संस्थेसोबत' सामंजस्य करार करण्यात आला आहे. या कराराचा कार्यकाळ 3 वर्षांचा (15 ऑगस्ट 2025 ते 15 ऑगस्ट 2028) आहे. संबंधित संस्था स्वयंमप्रेरणेने व कोणताही मोबदला न घेता विविध उपक्रम राबविणार आहे. या संस्थेला वसतिगृहांची इमारत, मालमत्ता किंवा प्रशासकीय व्यवस्थापनाचे कोणतेही अधिकार हस्तांतरित करण्यात आलेले नाहीत.

राबविण्यात येणारे 18 मोफत उपक्रम

सामंजस्य करारांतर्गत विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी पुढीलप्रमाणे 18 मोफत उपक्रम राबविण्यात येणार आहेत : उद्योजकता विकास कार्यशाळा, करिअर मार्गदर्शन शिबीर व व्याख्याने, व्यक्तिमत्त्व विकास प्रशिक्षण, शैक्षणिक योजना व शिष्यवृत्तीची माहिती, विद्यार्थी विकास मेळावा, स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन, स्पोकन इंग्लिश (संभाषण कौशल्य) मार्गदर्शन, व्यसनमुक्ती व आर्थिक साक्षरता मार्गदर्शन, संविधान अभ्यास वर्ग, महापुरुष जयंतीनिमित्त विविध कार्यक्रमांचे आयोजन, विविध स्पर्धांचे आयोजन, अभ्यास व निसर्ग पर्यटन सहलींचे आयोजन, सेवा शिक्षण उपक्रम व संस्था भेटी, अनुसूचित जमातीच्या शासकीय योजनांची माहिती, वसतिगृहांवर नियमित आरोग्य तपासणी, विद्यार्थ्यांच्या समस्या सोडविण्यासाठी आवश्यक समन्वय व पाठपुरावा, वसतिगृहातील एकूण समस्या व विद्यार्थ्यांच्या अपेक्षा जाणून घेण्यासाठी सर्वेक्षण.

प्रत्यक्ष देखरेख व सुरक्षाविषयक खबरदारी

संस्थेचे सर्व उपक्रम वसतिगृह परिसरात संबंधित प्रकल्प अधिकारी व गृहपाल यांच्या प्रत्यक्ष देखरेखीखालीच पार पडतील. विशेष म्हणजे, मुलींच्या वसतिगृहात केवळ महिला प्रशिक्षकांची नियुक्ती करण्यात येणार असून महिला गृहपालांच्या उपस्थितीतच वर्ग घेतले जातील.आदिवासी वसतिगृहांचे कोणतेही खासगीकरण झालेले नाही. त्यामुळे विद्यार्थी, पालक आणि नागरिकांनी कोणत्याही अफवांवर किंवा गैरसमजावर विश्वास ठेवू नये, असे आवाहन आदिवासी विकास विभागातर्फे करण्यात येत आहे.

हे साप्ताहिक मालक,मुद्रक,प्रकाशक,डॉ.राजकुमार मा.कोल्हे यांनी जागृती प्रिटींग प्रेस,बी-१०१,भायखळा सर्विस इंडस्ट्रीयल इस्टेट,डी.के.क्रॉस रोड,भायखळा,मुंबई-४०००२७.येथे छापून ५०१,गोपी मॉल रेसिडेन्स,एनएसएस रोड,डोंबिवली (प.),ठाणे,महाराष्ट्र - ४२१२०२.येथुन प्रकाशित केले.संपादक : डॉ.सौ.प्रेरणा राजकुमार कोल्हे,
भ्रमणध्वनी :८४५२००५१९८/९२२१४३७४१४ ईमेल : RNI No.: MHMAR/26/A2042

Printed, Published And Owned By. Dr. Rajkumar M. Kolhe, Printed At Jagruti Printg Press, B-101, Byculla Service Industrial Estate, D. K. Cross Road, Byculla, Mumbai - 400027, and Published From 501, Gopi Cine Mall Residence, NSS Road, Dombivli West, Thane, Maharashtra.- 421202
Editor : Dr.Mrs.Prerna R.Kolhe, Mobile : 8452005198,Email :www.mahavidyalaykhabarbat.in, RNI No.:- MHMAR/26/A2042